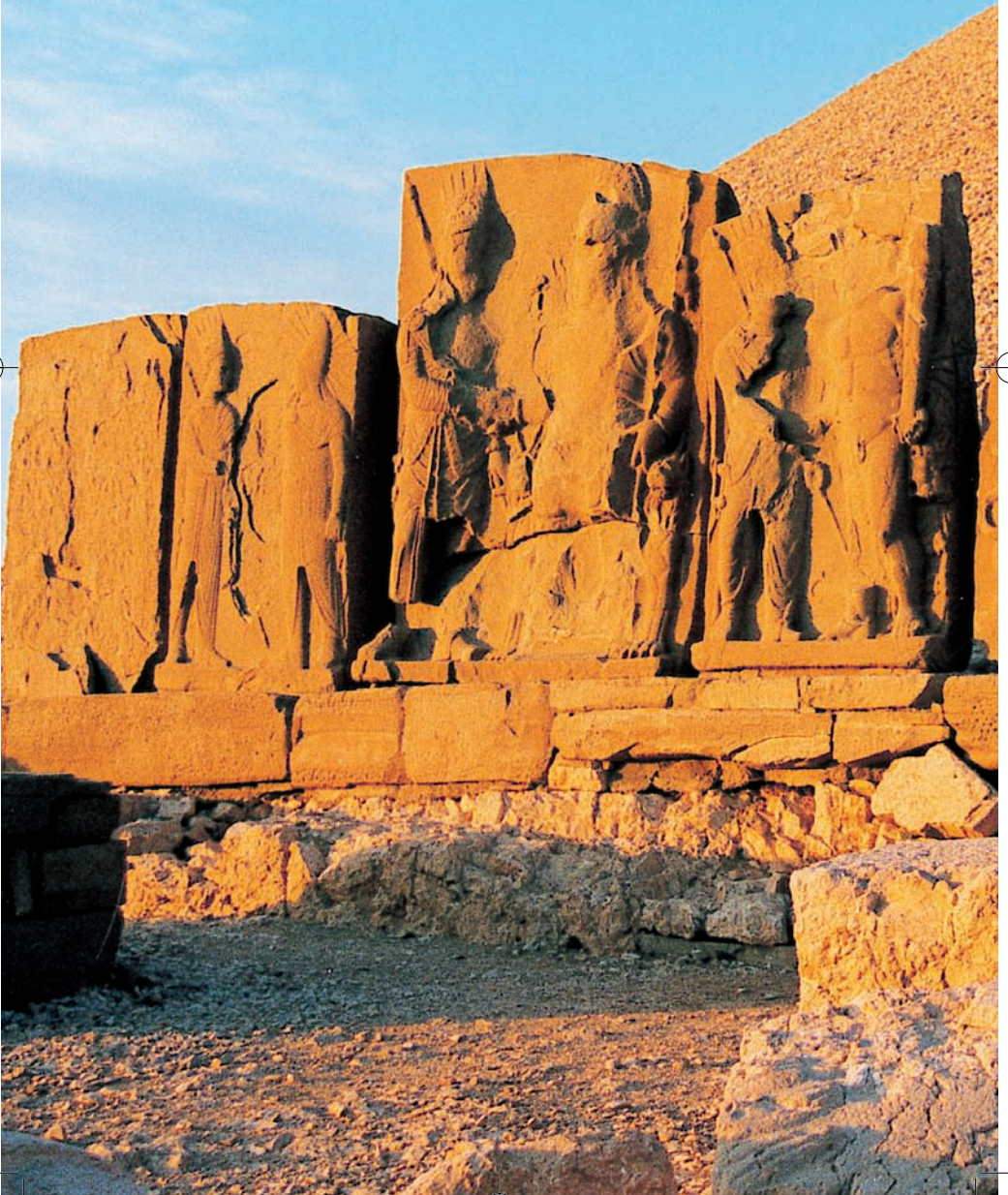
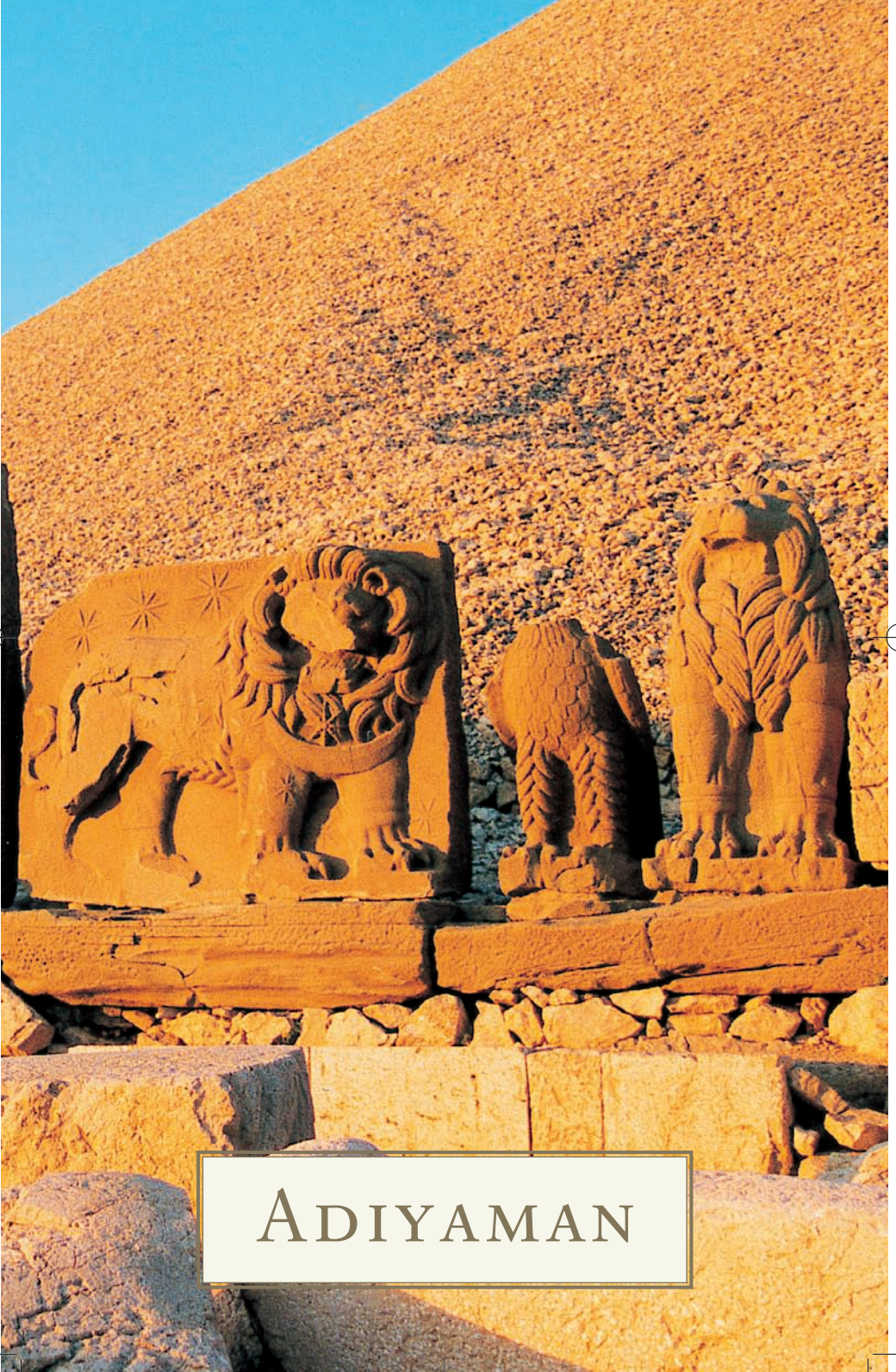

Nemrut Dağı Tapınağı

ADIYAMAN

BİR BAKIŞTA ADIYAMAN

Adıyaman, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı ucunda yer alır. Burası aynı zamanda Asya, Avrupa ve Afrika'dan gelen ana yolların keşiştiği bir bölgedir. Arazi yapısı engebeli olarak kuzeyden güneye doğru alçalır. Fırat Nehri ile birlikte irili ufaklı pek çok akarsu ili boydan boya kuşatır. İl topraklarının Fırat nehri ile sınır oluşturan büyük bir bölümü Atatürk Barajı'nın suları altında kalmıştır. 7. yüzyılda Emevi komutanlarından Mansur İbn-i Cavene, Bizans saldırılarına karşı korunmak amacıyla Adıyaman'ın merkezinde bir kale yaptırmıştı. Kent, bu tarihten Osmanlı İmparatorluğu döneminin sonuna kadar Mansur'un Kalesi anlamına gelen Hısn-ı Mansur ismiyle anıldı. 1926 yılında ismi Adıyaman olarak değiştirildi. Tarih boyunca birçok uygarlığın yaşadığı bir coğrafyada bulunan Adıyaman zengin bir kültür mirasına sahiptir. Başta Nemrut Dağı Tapınağı olmak üzere Kommagene Krallığı'ndan günümüze kalan eserler Adıyaman adıyla özdeşmiştir.

TERS LALE

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yetişen ve "Ağlayan Gelin" ya da "Hınkar Lalesi" gibi isimlerle de anılan Ters Lale (*Fritillaria Imperialis*) ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde açar. Ters lalenin Adıyaman'ın ilçelerinde yetişen bir başka türü de Adıyaman Lalesi (*Fritillaria Persica*)'dir. Nisan ayında çiçeklenen mavimsi mor renkli çiçekleri vardır. İki lale türünün de doğadan sökülerek ihracatı yasaktır; ihracat sadece üretim kanalıyla yapılabilmektedir.

İKLİM

Adıyaman'ı doğudan batıya doğru bölen Anti Toroslar'ın kuzeyinde kalan dağlık bölge ile güneyindeki bölgenin iklimi birbirinden farklıdır. Kuzeydeki

dağlık bölge yazları kurak ve serin, kışları yağışlı ve soğuktur. Güney bölümü ise yazları kurak ve sıcak, kışları ise ılık ve yağışlıdır. Atatürk Barajı Gölü, bölgenin iklimini yumuşatmış ve nem oranını artırmıştır.

PETROL YATAKLARI

Adıyaman'da 1971 yılında petrol bulunmuştur. Bugün Türkiye'nin önemli petrol merkezlerinden biridir. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Adıyaman sınırları içindeki 14 üretim sahasında 156 petrol kuyusunu işletmektedir. Bölgedeki ham petrol üretimi özel sektöre ait işletmeler tarafından da yürütülmektedir.

NEMRUT DAĞI MİLLİ PARKI

M.Ö. 1. yüzyıldan 72 yılına kadar bölgede hüküm sürmüş Kommagene Krallığı'ndan günümüze kalan eserleri içinde bulunduran Milli Park, 13.850 hektarlık bir alan kapsar. 1989 yılında milli park ilan edilmiştir; UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesindedir. Nemrut Dağı Tapınağı, Eski Kâhta Kalesi, Nymphaios Arsameiası ve Kommagene şehirlerinin desteği ile Romalılar tarafından yaptırılan Cendere Köprüsü Milli Park'ta görülebilecek eserlerdir.

TARIM

Adıyaman'ın sanayi ve ticareti ağırlıklı olarak tarıma dayalıdır. Tarım ürünleri içinde buğday, arpa, nohut, mercimek, pamuk, tütün, fıstık ve üzüm önemli yer tutar.

Baraj gölünde yüzer ağ kafeslerde alabalık yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Eski Samsat ilçesinin Atatürk Barajı Gölü altında kalması sonucu ilçe halkının büyük bir çoğunluğu il merkezine taşınmayı tercih etmiştir. Bunun sonucunda, kentte 1990'dan itibaren modern konutlardan oluşan yeni yerleşimler yapılmaya başlanmıştır.

KİMLİK KARTI

İL NÜFUSU:

2000 YILINDA YAPILAN SAYIMA GÖRE 810.260 KİŞİ

ŞEHİR MERKEZİ NÜFUSU: 282.510

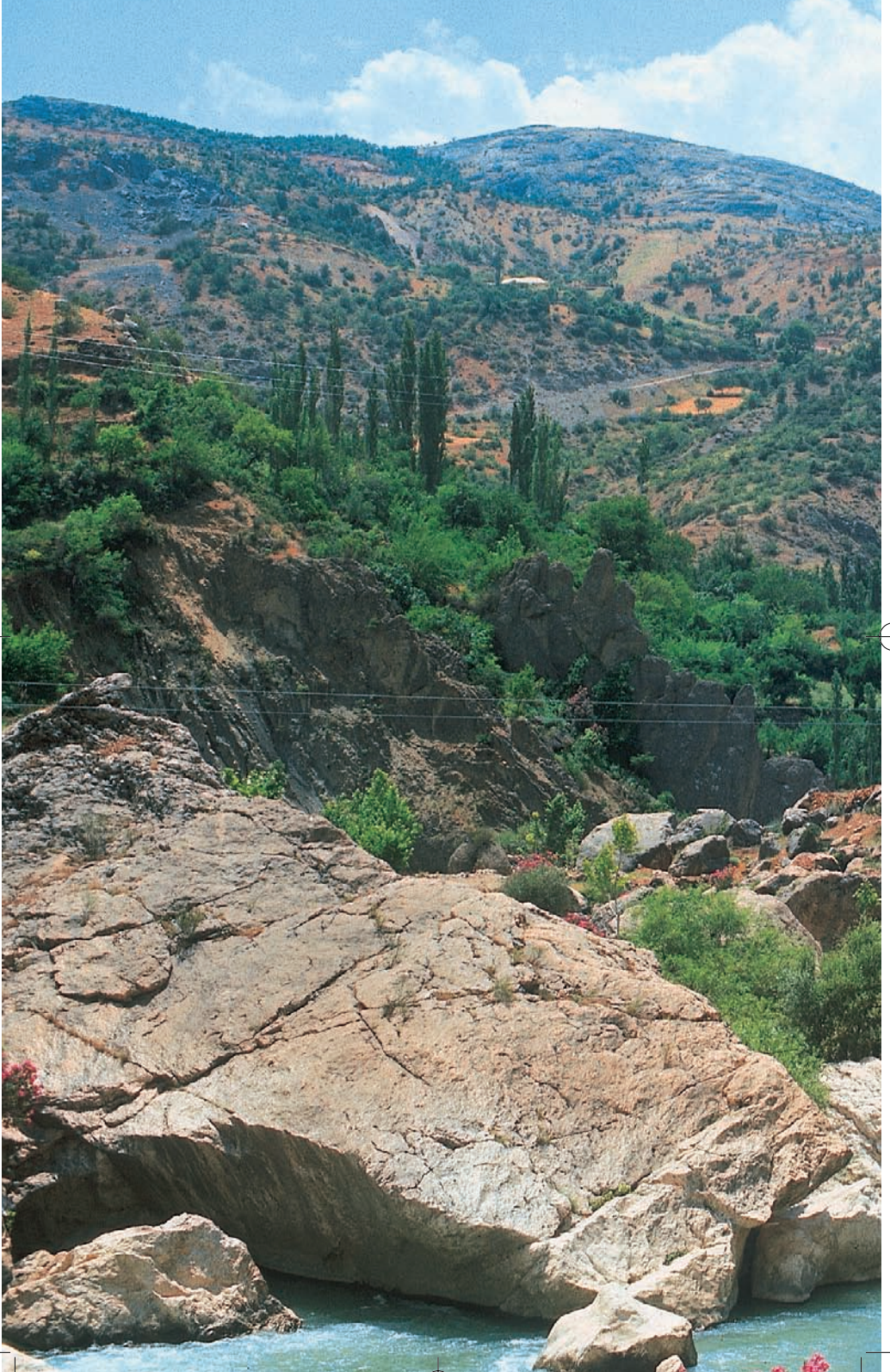
DENİZ SEVİYESİNDEN YÜKSEKLİĞİ: 669 METRE

YÜZÖLÇÜMÜ: 7.614 KİLOMETREKARE

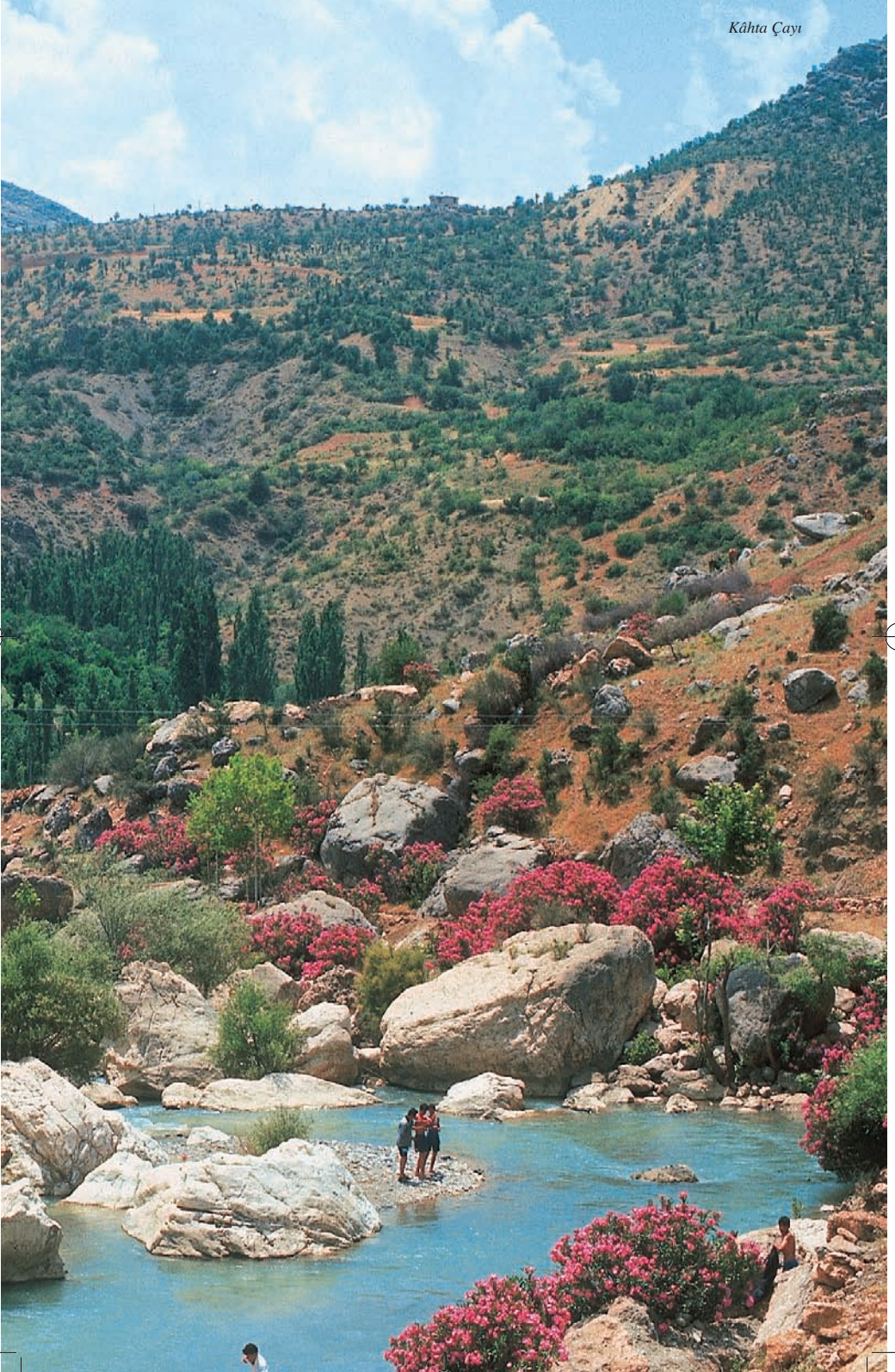
İLÇE VE KÖY SAYISI: 9 İLÇE VE 406 KÖY

KOMŞU İLLER:

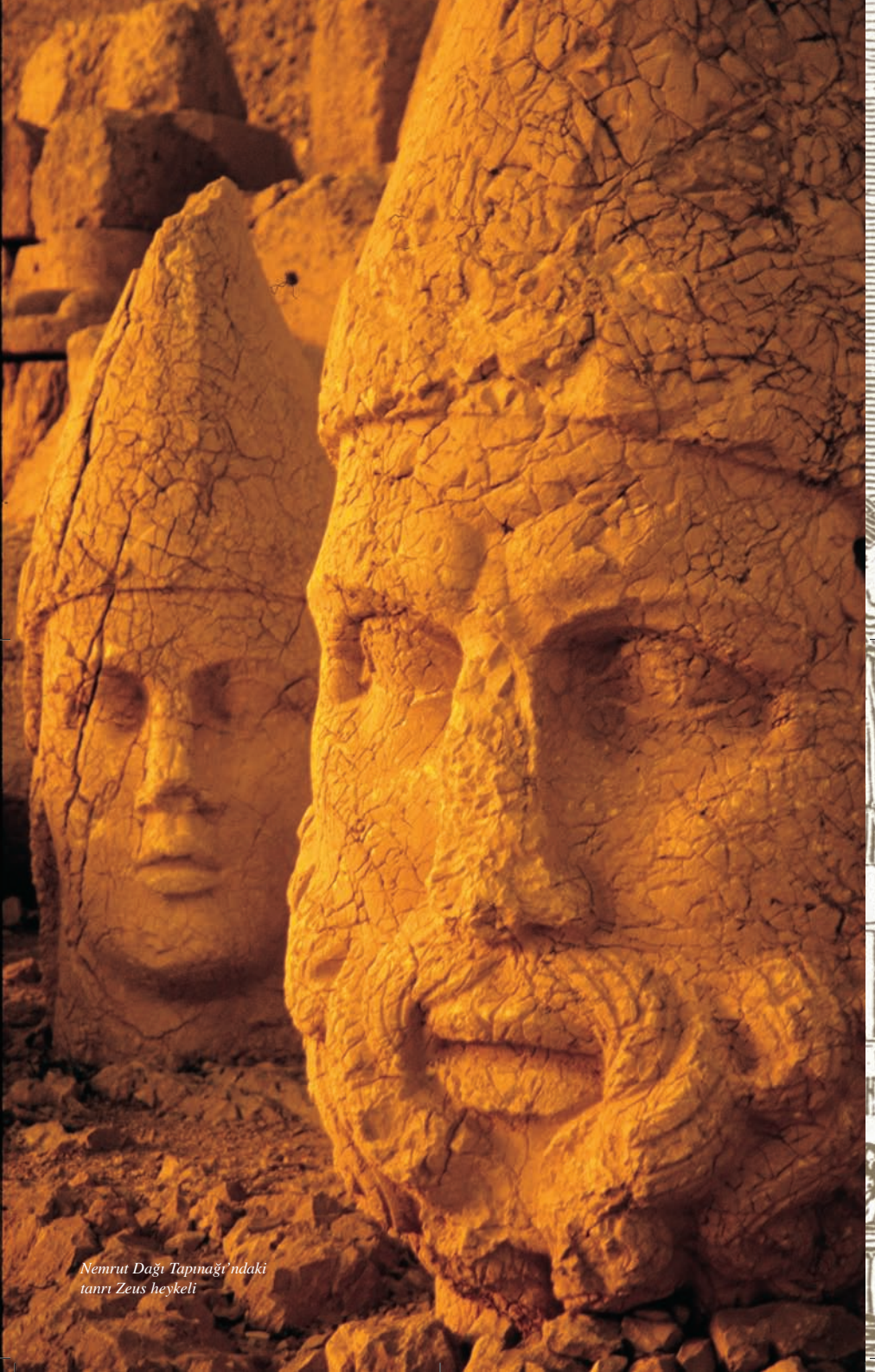
KUZEYİNDE MALATYA, GÜNEYBATISINDA
GAZİANTEP, BATISINDA KAHRAMANMARAŞ,
GÜNEYDOĞUSUNDA ŞANLIURFA VE DOĞUSUNDA
DİYARBAKIR

Kâhta Çayı

70 GÜNEYDOĞU ANADOLU REHBERİ

*Nemrut Dağı Tapınağı'ndaki
tanrı Zeus heykeli*

ADIYAMAN'IN TARİHİ

Adıyaman, Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden birisidir. Arkeolojik araştırmalar bölgede Eskitaş Çağı'ndan itibaren insanların yaşadığını göstermiştir. Gritille Höyük ve Samsat kalıntılarında, Adıyaman'ın Cilalıtaş, Bakırtaş ve Tunç Çağları'nda da yerleşim alanı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Fırat Nehri ile Toroslar arasındaki bu bölge tarihi boyunca çok sayıda kavmin ve devletin egemenliği altında kaldı. Hitit Devleti'nin yıkılmasından sonra Adıyaman uzun bir süre Kummuh Krallığı'nın merkezi oldu. Bunu Asur, Med ve Pers egemenliği izledi. Büyük İskender'in Anadolu'ya gelişiyle birlikte bir süre Makedon egemenliğinde yaşadı. Adıyaman

M.Ö. I. yüzyılda Selevkos hanedanının idaresi altındayken, eyalet yöneticisi Ptolemaios bağımsızlığını ilan ederek burada Kommagene Krallığı'nı kurdu. Kommagene Krallığı bölgeye damgasını vuran devlet oldu. 72 yılında

Roma İmparatorluğu'na

bağlanan Adıyaman, daha sonra Bizans egemenliği altında kaldı. VII.

yüzyılda Müslüman Arapların eline geçti.

Türkler Anadolu'ya geldikten sonra dört yüzyıl boyunca Türkler ve Araplar arasında el değiştiren kent 1516 yılında

Yavuz Sultan Selim tarafından

Osmanlı topraklarına katıldı. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda

Malatya'nın kazası olan Adıyaman 1954'te il ilan edildi. Adıyaman ve çevresi Kommagene Krallığı ve Roma Dönemi eserleriyle ünlüdür.

KOMMAGENE KRALLIĞI

Kommagene ülkesi, Fırat'ın batı kıyısında kurulmuştu. Bugünkü Adıyaman ilinin tümü ile Kahramanmaraş ve Gaziantep'in bir bölümünü kapsıyordu. Fırat nehrinin iki önemli geçit yeri ve çevre yolların kavşak noktaları buradaydı. Hanedan Pers ve Yunan soylarını barındırıyordu. Eski Yunanca bir kelime olan Kommagene ismi de buradan geliyordu ve "genler topluluğu" anlamındaydı. Kommagene kralları Anadolu, İran ve Suriye geleneklerinin Hellenistik kültürle kaynaşmasını ve yeni bir sentez oluşmasını sağlamıştı. En önemli hükümdarları Ptolemaios, Samos, I. Mithradates ve I. Antiokhos'tur. Başkent olan

Samosata, Kral Samos adına kurulmuştu. Kent günümüzde Samsat ilçesinin doğusunda, baraj gölü altında kalmış durumdadır. Diğer önemli merkezler Arsameia ad Nymphaios ve Arsameia ad Euphrates'ti. Kommagene kralları tanrılarla eşit sayılıyordu. Krallığın ekonomisi ticaret ve madencilğe dayalıydı. Kral I. Antiokhos'un ölümünün ardından ülke Roma hakimiyetine girdi ve yarı bağımsız bir krallık olarak bir süre daha varlığını sürdürdü. Kommagene hakkında bilinenlerin çoğu I. Antiokhos'un Nemrut Dağı tepesinde yaptırdığı anıt mezar ve çevresindeki kutsal alan sayesinde öğrenilmiştir.

KARAKUŞ TÜMÜLÜSÜ

Kahta'nın 12 km kuzeyinde
II. Mithradates tarafından MÖ 1.

yüzyılın ikinci yarısında yapıldı. Annesi Isias, kız kardeşi Antiochia ve yeğeni Aka olmak üzere üç kadına aittir. Çevresinde yaklaşık 9 m yüksekliğinde 4 sütun bulunur.

ARSEMEİA AD EUPHRATES (GERGER KALESİ)

Gerger, Oymaklı Köyü
Kommagene Krallığı'nın doğu sınırındaki kale, Arsames tarafından kurulan ikinci merkezdir. Fırat vadisine hakim sarp kayalar üzerinde, Aşağı ve Yukarı Kale olmak üzere iki bölümden oluşur. Yukarı kesimde yerel bir tanrıçaya adanan tapınak vardır.

Anıt mezar "Karakuş" adını üzerinde bazalt kartal heykeli bulunan sütundan alır.

ESKİ KÂHTA KALESİ (YENİ KALE)

Kâhta, Kocahisar Köyü

Arsameia'da bulunan yazıtta bu tepede surlar olduğundan bahsedilir. Günümüzde bu döneme ait kalıntı yoktur. Romalılar tarafından da kullanılan kaledeki kalıntıların çoğu İslami döneme aittir.

NYMPHAİOS ARSAMEİASI (ESKİ KALE)

Kâhta, Kocahisar Köyü

Kommagene Krallığı'nın yazlık yönetim merkezi olan kalenin Arsames tarafından kurulduğu kabul edilir. Burası kutsal alan olarak da kullanılmıştır. Alanın güneyindeki tören yolunda steller ve kayaya oyulmuş bir yazıt vardır.

Kral Antiokhos ile Herakles tokalaşıyor.

NEMRUT DAĞI TAPINAĞI

Nemrut Dağı'nın zirvesindeki tümülüs ve onu çevreleyen kutsal alanlarıyla birlikte Nemrut Dağı Tapınağı, Kommagene Krallığı'ndan günümüze kalan en görkemli eserdir. M.Ö. I. yüzyılda ülkesinin sınırlarını en geniş haline ulaştıran Kommagene Kralı I. Antiochos sağlığında Nemrut Dağı'nın en

yüksek noktasına kendisi için bir anıt mezar yaptırmıştı. Tümülüsün doğu ve batı teraslarında dizili olan büyük boyutlu Antiochos ve tanrı heykelleri, kabartmalar ve yazıtlar Kommagene Krallığı'nda egemen olan doğu ve batı kültürlerinin kaynaşmasının gözalıcı bir örneğidir.

TERASLAR

Tümülüs çevresinde üç teras vardır. Benzer şekilde düzenlenen doğu ve batı teraslarda yerden 10 metre yükseklikteki taş tahtalarda beş heykel oturmaktadır. Heykellerden ilk sırasında kral yer alır; diğerlerinde tanrılar vardır. Greko-Pers üslubunda yapılmış heykellerin her biri 7-8 ton ağırlığındaki taş bloklardan

oluşur. Kral ve tanrı heykellerinden sonra aslan ve kartal heykelleri gelir. Kuzey Terası, diğer ikisini birbirine bağlayan 85 m. uzunluğunda bir tören yoludur. Buradaki yarım stel ve kaideler anıt mezar ve çevresindeki kutsal alanın hiçbir zaman bitirilmediğini gösterir. Güney terası çökmüş olup bugün yoktur.

DOĞU TERASI

Kartal, aslan, Antiochos, Tykhe, Zeus, Apollon ve Herakles heykelleri, Antiochos'un vasiyeti, hanedan bireylerinin kabartma stelleri, basamaklı ateş sunağı ve onun yanında oturur biçimde bir aslan heykeli bulunur.

BATI TERASI

Doğu terasındakilerle aynı şekilde sıralanmış tanrı heykellerinin başları daha iyi korunmuştur. Aslanlı Horoskop ve Antiochos'un tanrılarla el sıkışma sahneleri olan kabartmalar buradadır. Tanrılarla birlikte oturuyor olması ya da el sıkışması Kral I. Antiochos'un kendisini tanrılarla denk gördüğünü ifade etmektedir.

NEMRUT DAĞI TÜMÜLÜSÜ

Doğu Toroslar üzerindeki Nemrut Dağı'nın deniz seviyesinden yüksekliği, zirvesinde yer alan mezar tepesiyle birlikte 2206 metredir. Kırmızı taşlar yığılarak oluşturulan tümülüsün hacmi yaklaşık 30 bin metreküp, yüksekliği 50 metredir. 1881 yılından günümüze kadar yapılan araştırma ve kazılarda, tümülüsün içinde olması gereken mezar odası bulunamamıştır.

ASLAN KABARTMASI

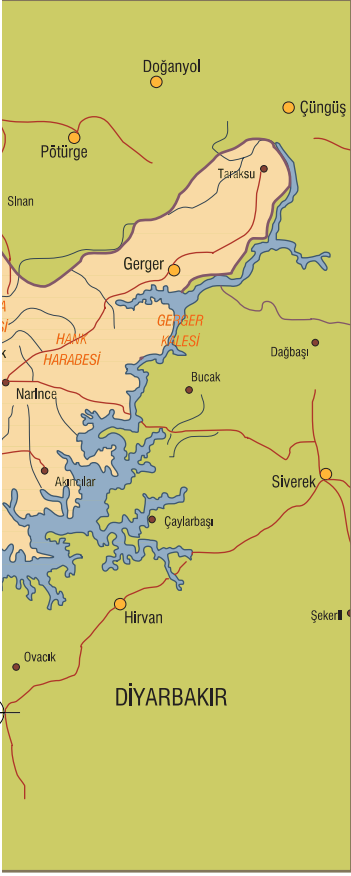
Kabartmanın zemininde ve aslanın gövdesinde 19 yıldız bulunur. Aslanın göğsünde de hilal biçimli ay ile Jüpiter, Merkür ve Mars'ın birleşmesi yer alır. M.Ö. 62 yılının 7 Temmuzu olarak yorumlanan bu tarih, bazı araştırmacılara göre Kral I. Antiochos'un tahta çıkışına, kimilerine göre de tapınağın inşaatının başlangıcına işaret etmektedir.

KRAL I. ANTİOKHOS

Her yıl doğumgünü için dağın zirvesindeki bu alanda bir bayram olarak kutlanmasını isteyen kral, tören programlarını en ince ayrıntısına kadar düzenleyerek kitabelere yazdırmıştı. I. Antiochos bu törenlerde kendisi ve tanrılar için bol koku yakılmasını, kurban kesilmesini ve gelenlere yiyecek ve şarap ikram edilmesini istemişti.

Müze

- 1 ADIYAMAN MÜZESİ

Camiler

- 2 ULU CAMİİ
- 3 ÇARŞI CAMİİ
- 4 ESKİSARAY CAMİİ
- 5 KAP CAMİİ
- 6 YENİPİNAR CAMİİ
- 7 KURŞUNLU CAMİİ

Kiliseler

- 8 AZİZ PETRUS VE AZİZ PAVLUS KİLİSESİ

Kaleler

- 9 ADIYAMAN KALESİ
- 10 BESNİ KALESİ

Antik eserler

- 11 PERRE ANTİK KENTİ (PİRİN)
- 12 DERİK KUTSAL ALANI (HEROON)
- 13 TURUŞ KAYA MEZARLARI

Mağaralar

- 14 PALANLI MAĞARASI
- 15 ZEY MAĞARALARI
- 16 GÜMÜŞKAYA (PALAŞ) MAĞARALARI
- 17 GÖKSU MAĞARALARI

Tümülüsler

- 18 SOFRAZ TÜMÜLÜSLERİ
- 19 DİKİLİTAŞ (SESÖNK) TÜMÜLÜSÜ

Anıtlar

- 20 MALPINARI KAYA ANITI
- 21 HAYDARAN KAYA KABARTMASI

1 ADIYAMAN MÜZESİ

Merkez, Atatürk Caddesi
Müze, Eskitaş Çağı'ndan başlayarak, bölge ve civarında bulunmuş olan Cilalıtaş, Bakırtaş, Tunç Çağları ve Demir Çağı eserleri ile Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Dönemi'ne ait eserler sergilenir. Ayrıca Geç Hitit Dönemi'nden taş steller ile Kommagene Krallığı'na ait sikkeler ve mozaik örnekleri vardır. Etnografik eserler de ayrı bir salonda sergilenmektedir.

Adiyaman Müzesi'nden

2 ULU CAMİ

Şehir merkezi
Dulkadiroğulları (1137-1522) zamanında inşa edilen cami daha sonraları birçok kez onarım görmüştür. Minare kaidesinde yer alan kitabelerden yapının 1863'te son halini aldığı, 1902 yılında da onarım gördüğü belirtilmektedir.

3 ÇARŞI CAMİİ

Paçacılar Pazarı
1550 yılında Hacı Abdulgani isimli bir kişi tarafından yaptırılmıştır. Dikdörtgen planlı caminin payandalarla desteklenen beden duvarları kesme taştandır.

4 ESKİSARAY CAMİİ

Eskisaray Mahallesi
1736 yılında İbrahim Paşa tarafından yaptırılmıştır.

5 KAP CAMİİ

Kap Mahallesi
Üzerindeki kitabelerden 1768 yılında yapıldığı ve 1923'te onarıldığı öğrenilmektedir.

6 YENİPINAR CAMİİ

Yenipınar Camii Mahallesi
Minare kaidesindeki kitabe, 1720 yılında Hacı Mahmut Atlı tarafından yaptırıldığı belirtilmektedir.

7 KURŞUNLU CAMİ

Eski Besni Ören Yeri Girişi
Hacı Zeyrek Paşa tarafından yaptırılan cami kare planlıdır.

8 AZİZ PETRUS VE AZİZ PAVLUS KİLİSESİ

Merkezde, Mara Mahallesi'nde
1905 tarihli kitabesinde kilisenin oldukça eski bir yapı olduğu belirtilir. Aziz Pavlus ismiyle anılan bir Süryani Kilisesi'dir. Tescilli bir yapıdır. Günümüzde küçük bir Süryani cemaati tarafından kullanılmaktadır.

9 ADIYAMAN KALESİ

Şehrin ortasında bulunan bir tepe üzerinde
VII. yüzyılda Emevî komutanlarından Mansur İbn-i Cavene tarafından Bizans saldırılarına karşı korunmak için inşa edilmişti. VIII. yüzyılda Abbasiler tarafından onarıldı.

Besni şerefeleri

Kaleden dolayı şehir "Mansur'un Kalesi" anlamına gelen "Hısın" Mansur" diye anılmıştır. Bugün görünen kale duvarları orijinal değildir, yakın tarihte yapılmıştır.

10 BESNİ KALESİ

Besni'nin 4 km güneyinde

Yüksek ve sarp bir tepenin üzerinde, ulaşılması çok zor bir konumdadır. Askeri amaçlarla yapılan kalenin yapım tarihinin Geç Hitit Dönemi'ne kadar gittiği tahmin edilir. Üzerinde bulunan kitabelerde XIII. yüzyılda ve daha sonra Osmanlı Dönemi'nde çeşitli eklemeler ve onarımların yapıldığı yazılır. Kale içinde yapılan kazılarda kemer, sütun ve kubbeli mekânlar ortaya çıkarılmıştır. Bu kalıntıların, çarşı ve hamam kalıntıları olabileceği düşünülmüştür.

Perre Antik Kenti

Perre Antik Kenti

11 PERRE ANTİK KENTİ (PİRİN)

Merkezin yaklaşık 5 km

kuzeydoğusunda Pirin Köyü'nde

Kentin kurulduğu bölge, eski çağlardan beri Kâhta, Samsat ve Urfa arasındaki yolların en kritik noktasıydı. Kommagene Krallığı döneminde küçük bir yerleşim merkezi olan Perre, Roma Dönemi'nde en parlak devrini yaşadı. Bu dönemde önemli bir konaklama merkeziydi. Yerleşimde bugün görülebilen

kalıntıların büyük bir çoğunluğu kayaya oyularak yapılmış 200'ü aşkın mezarlıdır. Bu kaya mezarları aralarında geçişlerle birbirine bağlıdır. Odaların girişi kabartmalarla süslüdür ve içlerinde lahitler vardır. Mezarlarda bulunan eserler Adıyaman Müzesi'nde sergilenmektedir.

12 DERİK

KUTSAL ALANI

Sincik İlçesi'nde, Cendere

Köprüsü'nün 10 km kuzeyinde

Tonozlu bir mezar yapısı, iki tapınak ve bunları çevreleyen duvarın yer aldığı bir kutsal alandır. Benzerleriyle karşılaştırılarak bu alanın bir kahrmana ait olduğu düşünülmüştür.

13 TURUŞ KAYA MEZARLARI

Adıyaman il merkezine 40 km

uzaklıkta, Adıyaman-Şanlıurfa

karayolunun 1 km batısında

Roma Dönemi'ne ait olan mezarlar, zeminden aşağıya doğru kayanın oyulmasıyla açılmıştır. Bazı mezarların duvarları ve kapı girişlerinde çeşitli kabartmalar görülmüştür. Bunlar, ölen kişilerin inancıyla ilgili dinsel figürler ya da portreleridir.

14 PALANLI MAĞARASI

Adıyaman'ın 10 km kuzeyinde,

Palanlı Köyü'nde

Mağara duvarında yer alan kazıma tekniğiyle yapılmış şematik hayvan figürleri bazı araştırmacılar tarafından Eskitaş Çağı'na tarihlendirilmiştir. Kesin olarak tarihlendirilemeyen bu çizimler günümüzde yoktur. Mağara Arkeolojik Sit olarak

tescillidir. Köye toprak bir yolla, mağaraya ise yaya olarak ulaşımaktadır.

15 ZEY

MAĞARALARI

Adıyaman'a 7 km mesafede, Zey

Köyü yakınında

Köy içinden yaya olarak gidilen mağaralar dere kenarında yer alır ve ulaşımı biraz güçtür. Bu mağaralar Erken Dönem Hristiyanları tarafından barınak olarak kullanılmıştır. Kitap Mağarası ve Demirkale-1 adıyla anılan mağaralar vardır. Bunlar kayaların oyulmasıyla oluşturulmuştur ve ikişer katlıdır.

16 GÜMÜŞKAYA MAĞARALARI

Adıyaman'ın 40 km

güneybatısında, Gümüşkaya

Köyü'nün batısında

Göksu ırmağı kenarında oyma tünel şeklinde birbirleriyle bağlantılı çok sayıda mağara yer alır. M.Ö. 150 yılında yapıldığı tahmin edilen bu mağaralar barınak olarak kullanılmıştır. Balkonları, bölmeli odaları ve kuyuları vardır. Mağaralara ulaşım sadece bir insanın geçebileceği büyüklükte bir yol ile yapılır.

17 GÖKSU

MAĞARALARI

Göksu ırmağı boyunca yer alan 40-50 m yükseklikteki sarp kayalıklar üzerinde doğal mağaralar vardır. Bu mağaralar ırmağın Besni tarafında Kızılın ve Sarıkaya köyleri çevresindedir. Adıyaman tarafında Gümüşkaya ve Malpınarı civarında yoğunlaşır. Aynı zamanda tarihi bir nitelik taşıyan mağaralara ulaşım oldukça zordur.

Sofraz tümülüsü

18 SOFRAZ**TÜMÜLÜSLERİ****Besni ilçesi Üçgöz (Sofraz) Beldesi'nde**

Kommagene Dönemi'ne tarihlenen tümülüsler büyük ve küçük olmak üzere iki tanedir. İçlerinde mezar odası vardır.

18 DİKİLİTAŞ**(SESÖNK) TÜMÜLÜSÜ****Besni'nin Zormağara****Köyü'nde, Kızıldağ'ın üzerinde**

5-6 m yükseklikte taşlardan yapılmış bir tümülüstür. Karakuş Tümülüsü ile hemen hemen aynı görünüşe sahiptir. Güney, kuzeydoğu ve kuzeybatısında birer çift sütun dikilidir. Sütunların üzerinde duran hayvan heykelleri ve kabartmalar günümüzde çevreye dağılmış durumdadır. Bunlardan biri olan aslan kabartması nispeten sağlamdır. Bu alanda Kommagene Dönemi'ne özgü bir kutsal teras da yer alır.

20 MALPINARI**KAYA ANITI****Adıyaman'a yaklaşık 35 km uzaklıkta Malpınar****Mezra'sında**

Geç Hitit Dönemi'ne ait (M.Ö. 900-600) bir anıttır. Doğal kaya üzerine kazılmış hiyeroglif bir yazıttan ibarettir. Genişliği 2 m, uzunluğu 1 m olan yazıt, çevredeki yerleşim birimleri hakkında bilgiler içerir.

21 HAYDARAN**KAYA KABARTMASI****Adıyaman'ın 17 km. kuzeyinde****Taşgedik Köyü'nde**

Kaya üzerine Kommagene Kralı I. Antiochos'un Güneş Tanrısı Helios'la tokalaşma sahnesinin işlendiği bir kabartmadır. Bu tip kabartmalar krallarının tanrılarla aynı düzeyde olduğu mesajını halka iletmek amacıyla yapılırdı. Eserin bulunduğu alanda kaya mezarları da vardır.

ADIYAMAN'IN KÖPRÜLERİ

Adıyaman'da Göksu Çayı ve Kahta Çayı'nın üzerine kurulmuş, onu aşkın köprü vardır. Bu tarihî köprülerin çoğu günümüzde de kullanılır durumdadır..

GÖKSU (KIZILIN) KÖPRÜSÜ**Merkez, Akpınar Bucağı, Gümüşkaya ve Ağcın köyleri arasında**

Göksu Çayı'nın daraldığı bir noktada kaya zemin üzerinde kurulan köprü Roma Dönemi'nde yapılmıştır. Orta kemerindeki tahribat dışında genel olarak sağlam durumdadır.

ALTINLI KÖPRÜ**Gölbaşı, Yolbağ Köyü**

Karatepe'nin güneydoğu eteklerinde, Göksu Çayı üzerinde kuruludur. Selçuklu Dönemi'ne aittir. Dört kemerli bir köprüdür. Bir kemer büyük, diğer üçü kademeli olarak küçülen boyutlardadır. Taşları harc kullanılmadan "cendere" adı verilen sıkıştırma tekniğiyle birleştirilmiştir. Günümüzde halen kullanılmaktadır.

VİJNE KÖPRÜSÜ**Tut, Çamlıca Mahallesi**

Göksu Çayı üzerinde kurulu olan bu görkemli köprü bir zamanlar kervan yolları üzerinde yer alırdı. Bugün de kullanılmaktadır.

Cendere Köprüsü Kâhta Çayı'nın en dar noktasında kurulmuştur.

DİĞER KÖPRÜLER

Adıyaman'ın diğer köprüleri arasında şehir merkezindeki Pirim Köprüsü ile Eski Besni'deki Celladın Köprüsü, Mağaraönü Köprüsü, Tabakhane Köprüsü ve Nazhatun Köprüsü yer alır.

CENDERE KÖPRÜSÜ

Kâhta, Karakuş Tümülüsü'nün kuzeydoğusu

Kâhta Çayı üzerinde yer alan köprü'nün uzunluğu 120 metre, genişliği 7 metredir. Kâhta Çayı'nın en dar kesiminde iki anakaya üzerine 92 adet büyük kesme taştan yapılmıştır. Taşları harç kullanılmadan "cendere" adı verilen sıkıştırma tekniğiyle birleştirilmiştir. 30 metre yüksekliğinde bir büyük kemer ile doğu tarafındaki küçük tali kemerden oluşur. Köprü üzerindeki yazıtta, 198-200 yılları arasında, İmparator Septimus Severus tarafından Samsat'taki XVI. Roma Lejyonu'na (XVI. Lejyon Flavia Firma) yaptırıldığı belirtilmektedir. Eşi Julia Domna'ya adanan köprü'nün dört köşesine aile fertleri adına birer sütun dikilmiştir. Günümüzde üç tanesi ayakta. Depreme karşı korunacak şekilde esneklik payı verilerek inşa edilmiştir.

Köprü'nün üç sütunu ayakta.

Roma İmparatoru Septimus Severus

XVI. Lejyon Flavia Firma

69 yılındaki bir isyan sırasında teslim olan başka bir lejyonun kalıntılarıyla oluşturulmuş bir Roma İmparatorluğu askeri birliğiydi. İmparator Vaspasian teslim olarak onursuz davranan bu askerleri dağıtmak yerine, yeni bir askeri birlikte toplayarak imparatorluğun doğu sınırına göndermişti. Roma ordusunun Kapadokya ve yukarı Mezopotamya'daki askeri hareketlerinde görev alan bu lejyon Samosata'da konuşlandırılmıştı. Lejyon 198-200 yıllarında Cendere Suyu üzerindeki eski köprü yerine bugün de yerinde duran yeni köprüyü inşa etmişti. Birliğin sembolü aslandı.

ADIYAMAN KÜLTÜRÜ

EL SANATLARI

Halı ve kilim dokumacılığı, dikiş-nakış, oyaçılık ve sepetçilik Adıyaman'da yaygın olarak uygulanan el sanatlarıdır. Adıyaman'ın Kahta ilçesi, sepetçilik, semercilik ve kök boyayla boyanmış el dokuması halılarıyla ünlüdür.

HALICILIK

Adıyaman'da Halk Eğitim müdürlüklerinin öğreticileri nezaretinde halıcılık çalışmaları sürdürülmektedir. Toplam 2000'i aşkın tezgahta 5394 dokuyucu halı üretmekte ve bu halılar yurtdışına ihraç edilmektedir. Adıyaman'ın Durukaynak (Pişinik) halıları ünlüdür.

SEPETÇİLİK

Sepetçilikte kullanılan dallar örgü sırasında büküldüğünde kırılmaması için 24 saat suda bekletilerek yumuşatılır. Kabukları soyulduktan sonra ustanın ellerinde bükülerek meyve, ekmeğe ya da pazar sepeti şeklinde örülür.